

**חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 5),
התשמ"ח-1988***

הוספת סעיפים
113 עד 117

1. אחרי סעיף 13 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951¹, יבוא:
113א. (א) חבר הכנסת לא יעסוק בכל עסק או בכל עיסוק נוסף אלא אם כ
העיסוק הוא מותר או שקיבל היתר מאת ועדת ההיתרים.

"איסור עיסוק
נוסף

(ב) לענין סעיף זה -

"לעסוק" - בין בעצמו ובין בשיתוף עם אחר, לרבות עובד או שלוח;
"עיסוק נוסף" -

(1) עיסוק נוסף על העיסוק כחבר הכנסת, לרבות עיסוק חד פעמי
ייצוג של אדם אחר, מתן ייעוץ או קיום פעילות שתדלנית למענו
והכל בין בתמורה כספית ובין בתמורה חומרית אחרת;

(2) כהונה כראש רשות מקומית או כיושב ראש של רשות, שי
תאגיד או של מוסד ממלכתיים;

(3) כל תפקיד אחר של קבע שיש בו ניגוד ענינים בין תפקידו שי
חבר הכנסת כחבר הכנסת ובין התפקיד האחר;

"עיסוק מותר" - עיסוק בתחום שהוא נושא לזכות קנין רוחני ושנתקיימו ב
הוראות סעיף 13ג(א).

(ג) לענין סעיף זה יראו כתמורה חומרית גם העמדת רכב, משרד
שירותי משרד ושירותי טלפון לרשות חבר הכנסת; ואולם לא יראו כתמורה
חומרית -

(1) העמדת רכב לרשותו של חבר הכנסת הממלא תפקיד ציבור
או מפלגתי לצורך אותו תפקיד וכן לצרכיו הפרטיים, אם חבו
הכנסת שילם מדי חודש בחודשו למי שהעמיד את הרכב לרשותו או
שווי השימוש ברכב, בשיעור שקבעה ועדת הכנסת, ורשאית היא
לקבוע סוגים ותנאים לענין זה;

(2) העמדת רכב, משרד, שירותי משרד ושירותי טלפון לרשותו
חבר הכנסת ככל שהם משמשים לצורך תפקיד ציבורי או מפלגתי
או החזר הוצאות ממשיות שהוציא חבר הכנסת בדרך מקובלת
לצורך אותו תפקיד.

(ד) לא יראו כעיסוק בעסק או כעיסוק נוסף -

(1) החזקה בלבד של מניות בתאגיד;

(2) ניהול הנכסים של חבר הכנסת או של משפחתו.

(ה) סעיף זה לא יחול בתקופה של תשעת החדשים הראשונים לכהונת
של חבר הכנסת, ובלבד שערב אותה תקופה לא כיהן כחבר הכנסת.

* נתקבל בכנסת ביום י"א באב התשמ"ח (25 ביולי 1988); הצעת החוק דברי הסבר פורסמו בה"ח 1869, התשמ"ח
עמ' 122.

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 228; התשמ"ו, עמ' 36.

13ב. תוקם ועדת היתרים של שלושה שימנה יושב ראש הכנסת תוך שלושים ימים מיום בחירתו; הועדה תכהן במשך תקופת כהונתה של אותה כנסת, וחבריה יהיו: שופט של בית המשפט העליון שיצא לקיצבה או שפרש, והוא יהיה היושב ראש, ושני חברי הכנסת שיצאו לקיצבה.

13ג. (א) ועדת ההיתרים לא תתן לחבר הכנסת היתר לעיסוק נוסף אלא אם כן הוכיח, להנחת דעתה, כי נתקיימו כל אלה:

(1) לא יהא בעיסוק הנוסף כדי לפגוע בכבוד הכנסת, במעמדו כחבר הכנסת או בחובותיו כחבר הכנסת;

(2) העיסוק הנוסף הוא ארעי ולא יהא בו כדי לגרוע מן הזמן הנדרש לו למילוי תפקידו כחבר הכנסת;

(3) אין ולא תהא אפשרות של ניגוד ענינים בין מילוי תפקידו כחבר הכנסת לבין העיסוק הנוסף;

(4) לא יהא בעיסוק הנוסף כדי לעורר חשש של ניצול לרעה או השגת יתרון או העדפה בשל היותו חבר הכנסת.

(ב) ועדת ההיתרים לא תהא רשאית להתיר ייצוג לפני רשויות ממשל, והיתר שנתנה לעיסוק נוסף לא יראו בו היתר לייצוג כאמור; לענין זה, "רשות ממשל" – רשות מרשויות המדינה, לרבות בית משפט ובית דין, וכן רשות מקומית, ורשות, תאגיד או מוסד ממלכתיים.

(ג) ועדת ההיתרים רשאית להתנות היתר לעיסוק נוסף בתנאים, אף לאחר שניתן, וכן רשאית היא להתלותו או לבטלו.

13ד. (א) חבר הכנסת שעשה אחת מאלה יהיה נתון לשיפוטה של ועדת האתיקה של חברי הכנסת:

(1) עבר על סעיף 13א(א);

(2) הפר תנאי מתנאי ההיתר לעיסוק נוסף שנתנה לו ועדת ההיתרים.

(ב) ועדת האתיקה תהיה של ארבעה חברי הכנסת שימנה יושב ראש הכנסת, למשך תקופת כהונתה של אותה כנסת, בהתחשב, בין השאר, בהרכב הסיעתי של הכנסת, והוא יקבע את היושב ראש שלה מבין חבריה.

(ג) ועדת האתיקה –

(1) תקבע לעצמה את דרכי עבודתה ואת נהלי דיוניה;

(2) לא תהא כפופה לדיני הראיות ותפעל בדרך הנראית לה מועילה ביותר לכירור הקובלנות שיובאו לפניה.

(ד) קבעה ועדת האתיקה, ברוב קולות של כל חבריה, כי חבר הכנסת עבר על הוראות סעיף קטן (א), רשאית היא להטיל עליו אחת מאלה:

(1) הערה;

(2) אזהרה;

(3) נזיפה.

(4) הרחקה משיבות מליאת הכנסת וועדותיה לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים ובלבד שחבר הכנסת יהיה רשאי להיכנס לישיבה לצורך הצבעה בלבד.

(ה) לא תטיל ועדת האתיקה הרחקה כאמור בסעיף קטן (ד)(4) במקרים הבאים:

(1) אם חבר הכנסת עסק בעיסוק נוסף בנסיבות שבהן ועדת ההיתרים היתה רשאית לתת היתר לגבינו אילו חבר הכנסת ביקש אותו או שהיתה מנועה מתיתו בשל כך בלבד שלא נתקיים האמור בסעיף 13א(2):

(2) אם חבר הכנסת הפר תנאי מתנאי ההיתר שנתנה לו ועדת ההיתרים.

(ו) בנוסף לאמור בסעיף קטן (ד)(1) עד (3), או במקומו, רשאית ועדת האתיקה לפרסם את החלטתה, כולה או חלקה, בדרך שתורה, בציון שמו של חבר הכנסת או כלא ציון שמו: החליטה הועדה כאמור בסעיף קטן (ד)(4) – תפרסם את החלטתה בציון שמו של חבר הכנסת.

13. ועדת הכנסת רשאית להתקין כללי אתיקה לחברי הכנסת: כללי האתיקה שהתקינה ועדת הכנסת לפני תחילתו של חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם (תיקון מס' 5), התשמ"ח-1988, ייראו כאילו הותקנו מכוח סעיף זה, ככל שאינם סותרים את האמור בסעיפים 13א עד 13ד.

2. בסעיף 8 לחוק שכר חברי הכנסת, התש"ט-1949², כסופו, יבוא: "חבר הכנסת הממלא גם תפקיד ציבורי או מפלגתי, לא יראו העמדת רכב לרשותו לצורך אותו תפקיד וכן לצרכיו הפרטיים, כצורה של משכורת, אם הדבר נעשה בהתאם להוראות סעיף 13א לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התש"א-1951."

3. (א) תחילתו של חוק זה, למעט סעיף 13א המובא בו, ביום תחילת כהונתה של הכנסת השתים עשרה.
(ב) תחילתו של סעיף 13א ביום א' באלול התשמ"ט (1 בספטמבר 1989).

יצחק שמיר
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

² ס"ח התש"ט, עמ' 41.